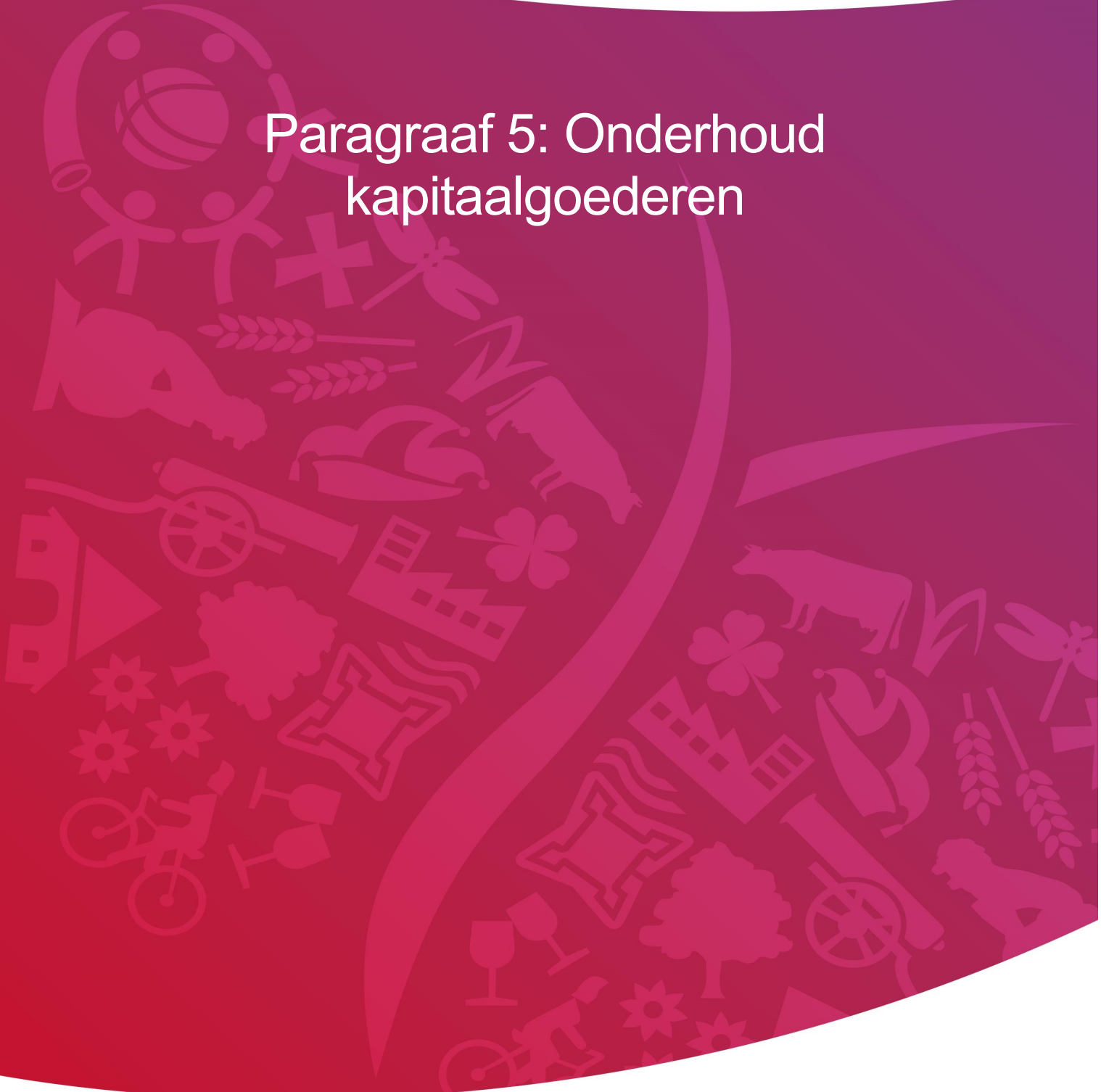

gemeente

Oost Gelre

Paragraaf 5: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Wij hebben ongeveer 620 ha. aan openbare ruimte en 40 gebouwen in beheer. Een belangrijk onderdeel van onze begroting richt zich op het onderhoud van de openbare ruimte en de gebouwen. Om deze kapitaalgoederen op een acceptabel niveau te houden, is goed beheer noodzakelijk. Gelet op de omvang van de te beheren kapitaalgoederen legt deze continue taak een substantieel beslag op de budgettaire middelen.

Overzicht beheerplannen voor het jaar 2024

Beheerplannen	Door de raad vastgesteld	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Achterstallig onderhoud
Wegen	2016	2027	Ja	Nee
Riolering	2016	2021 (1)	Ja	Nee
Groen		(2)	Ja	Nee
Openbare verlichting	2008	2012(3)	Ja	Nee

(1) Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) wordt meegenomen in het proces rond de nieuwe omgevingswet.

(2) Op jaarbasis is er een geactualiseerd inzicht in het te onderhouden groen.

(3) Er ligt een nieuw beleidsplan klaar die is voorgelegd aan de dorpsbelangenverenigingen. Het beleidsplan wordt in 2024 ter vaststelling voorgelegd aan de raad

Wegen

In het wegenbeleidsplan 2017-2027 is het onderhoudsniveau voor asfalt en elementen (tegels, klinkers) opgenomen. Het niveau voor asfalt is beeldkwaliteitsniveau B (voldoende) en voor elementen het lagere niveau C (matig). Met behulp van de jaarlijkse visuele wegininspectie, de vastgestelde onderhoudsniveaus en het beheerprogramma stellen we jaarlijks het onderhoudsprogramma op. Hierbij vindt afstemming plaats met andere disciplines zoals riolering en groen om kapitaalvernietiging te voorkomen. Daarnaast zijn er wegen die vervangen (rehabilitatie/reconstructie) moeten worden.

Areaal:

Verhardingstype	Oppervlak in m ²	% van totaal
Verhard: asfalt	1.270.406 m ²	55%
Verhard: elementen	1.055.296 m ²	45%
Totaal	2.325.702 m²	100%

In de afgelopen jaren zijn er geen wijzigingen in het beheerprogramma doorgevoerd. Een nieuw beheerprogramma is inmiddels geïmplementeerd.

Kwaliteit wegennet

In het najaar 2022 is de laatste visuele inspectie uitgevoerd.

Financiën

De boekwaarde van wegen bedraagt per 31 december 2021 € 23,7 miljoen. De kapitaallasten bedragen voor 2021 € 1,6 miljoen.

Uitbreiding areaal 2023

Het areaal aan asfalt is vergroot door overname van de N312 Zieuwentseweg van de Provincie Gelderland en de aanleg van nieuwe wegen op de Laarberg in Groenlo. De nieuwe oppervlaktes en boekwaarde in dit overzicht zijn nog niet aangepast

Riolering

De basis voor het rioolbeheer vormen het beheerpakket, de voortdurende inspecties en voorheen het wettelijke verplichte Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2017-2021). Na invoering van de omgevingswet vervalt de verplichting van het hebben van een gemeentelijk rioleringsplan. Het plan gaat dan integraal onderdeel uitmaken van de Omgevingsvisie en het Omgevingsprogramma. De verplichtingen voor burgers en bedrijven krijgen hun plek in het Omgevingsplan.

Momenteel zijn we bezig met het Water en Riolerings Programma (WRP) waarin we de noodzakelijke activiteiten beschrijven om de riolering op een acceptabel niveau te houden en aan de gebruikelijke eisen te laten voldoen. Hierbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met enkele relevante " Social Development Goals" (SDG) zoals omschreven in onze Omgevingsvisie. Daarbij streven we naar het water robuust en klimaat bestendig inrichten van de openbare ruimte. Tot slot beschrijft het WRP de kosten die hiermee gepaard gaan en de consequenties voor de rioolheffing. De kosten van riolering bestaan uit jaarlijkse onderhoudsuitgaven, kapitaalslasten, vervangingsinvesteringen en eventuele DPRA maatregelen. In het WRP ligt de basis om verder te werken aan het beschermen van onze volksgezondheid, het behouden van droge voeten en het bereiken van een goede waterkwaliteit.

In 2016 is het afvalwaterakkoord Wintlicht ondertekend; een samenwerking in de afvalwaterketen tussen de gemeente Winterswijk, Oost Gelre en waterschap Rijn en IJssel. Vanaf 2020 trekken we samen met de 11 gemeenten in de werkregio Achterhoek+ op voor de opgave uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie(DPRA). De stresstesten voor wateroverlast, droogte en hitte zijn afgerond en we werken toe naar een klimaatadaptatie strategie voor onze gemeente met een uitvoeringsprogramma. Voor 2 projecten ter bestrijding van hittestress hebben we subsidie ontvangen van de provincie. Droogte is een groot probleem in de hele Achterhoek. We doen daarom actief mee in de regionale "Aanpak Droogte Achterhoek". Wateroverlast bij hevige neerslag speelt vooral in Lichtenvoorde. Samen met het waterschap onderzoeken we mogelijke oplossingen.

Dit alles blijven we doen in goed overleg en afstemming met onze collega's van Groen, Wegen en Verkeer en in samenwerking met het waterschap Rijn en IJssel en Achterhoekse (buur)gemeenten.

De boekwaarde van rioleringswerken bedraagt per 31 december 2021 € 22,4 miljoen. Voor 2022 wordt een bedrag aan kapitaallasten verwacht van € 1,2 miljoen. Het jaarlijks onderhoud heeft een omvang van € 441.676, de inkomsten voor rioolrecht worden ingeschat op € 2.790.528. De voorziening zal per 31 december 2022 uitkomen op € 7,3 miljoen; dit bedrag is nodig om toekomstige investeringen vanuit het GRP te financieren.

Kengetallen:

Omschrijving	eind 2022	eind 2024
Vrijvalriolering	233 km	234 km
Inspectieputten	5.520 stuks	5.540 stuks

Omschrijving	eind 2022	eind 2024
Kolken	13.650 stuks	13.670 stuks
Drainageleiding	3.700 m1	3.700 m1
Lijngoten	2.542 m1	2.542 m1
Drukunits	724 stuks	724 stuks
Drukunitsleiding	202 km	202 km
Gemaalunits	29 stuks	29 stuks
Gemaalunitpersleiding	5.0 km	5.0 km
Bergbezinkvoorzieningen	6 stuks	6 stuks
IBA's	28 stuks	28 stuks
Aansluitingen (woning en bedrijf)	13.982 stuks*	13.982 stuks

*Hiervan zijn 359 aansluitingen van agrarisch bedrijven

Openbaar groen en water

Het beheer van de openbare ruimte blijven we de komende jaren op het huidige kwaliteitsniveau B (Basis) onderhouden passend binnen het beschikbare budget. Naast het reguliere beheer en onderhoud is het de komende jaren belangrijk om te blijven investeren in een leefbare openbare ruimte door o.a. aandacht te hebben voor zaken zoals tegengaan hittestress, biodiversiteit en waterberging om drogere perioden te overbruggen zodat o.a. beplanting beter bestand is tegen klimatologische omstandigheden. De komende jaren zal het (openbaar) groen een steeds grotere en duidelijkere positie innemen in de inrichting of herinrichting van de openbare ruimte. Waar voorheen het groen in de openbare ruimte als beeldvulling en aankleding werd gezien, zal het de komende jaren een belangrijk voetstuk worden in allerlei plannen.

Openbare verlichting

Bij vervanging van masten en armaturen maken wij een duurzame en energiebewuste keuze. Eind 2018 heeft de raad extra budget beschikbaar gesteld voor het versneld vervangen door LED-verlichting. Vanaf 2020 zijn de eerste vervangingsprojecten uitgevoerd. Aankomende jaren volgen er meer. Ongeveer de helft van het areaal is inmiddels verLED.

Civiel technische kunstwerken

Voor het onderhoud van civieltechnische kunstwerken (zoals bruggen en complexe duikers) hebben wij in 2022 een nieuw beheerplan voor 2023 t/m 2033 opgesteld. Deze wordt in 2023 vastgesteld. In dit beheersplan wordt een onderhoudsregime opgenomen. Daarbij maken we verschil tussen jaarlijkse onderhoudskosten en de uitgaven voor groot onderhoud en vervangingen.

Speelvoorzieningen

Jaarlijks wordt een onafhankelijke veiligheidsinspectie uitgevoerd naar de speeltoestellen en de directe omgeving. Elk kwartaal vinden omwille van veiligheid en functionaliteit inspecties van de speelvoorzieningen plaats. De geconstateerde gebreken worden direct hersteld zodat de toestellen aan het Attractiebesluit voldoen. Inmiddels is het beleid 'Bewegen, Ontmoeten en Spelen' vastgesteld. Aanpassingen van bestaande plekken of realisatie van nieuwe speelplekken worden hier aan getoetst.

Gemeentelijke gebouwen

Om deze kapitaalgoederen op een acceptabel niveau te houden, is ook hier goed beheer noodzakelijk. Deze 38 gebouwen (en 4 kunstwerken) kunnen grofweg onderverdeeld worden in gebouwen voor eigen gebruik en gebouwen verhuurd aan derden. We beheren deze gebouwen volgens een meerjaren-onderhoudsplanning, als zodanig grotendeels verankerd in de meerjarenbegroting. Het kwaliteitsniveau dat we hanteren is functioneel, sober en duurzaam (kwaliteitsniveau 3 NEN 2767). Verder hanteren we de regierol en wordt de uitvoering van het beheer door derden gedaan.

Voor zover bekend zijn er geen financiële consequenties t.a.v. het beleidskader. De benodigde budgetten zijn in de begroting opgenomen. Voor een paar gebouwen is het onduidelijk wat er in de toekomst mee gaat gebeuren. Hierdoor stellen we uit oogpunt van beheer gewenste vervangingen uit. Een paar gebouwen zullen (hoogstwaarschijnlijk) gesloopt gaan worden. Het verduurzamen (onder andere in het kader van Europese wetgeving EED en regionaal c.q. gemeentelijk beleid) van gemeentelijke gebouwen zal de komende jaren extra aandacht krijgen. Er is een inventarisatie gemaakt van te verwachten maatregelen. Er wordt bezien of deze werkzaamheden zo veel mogelijk in combinatie met reeds gepland onderhoud uitgevoerd kunnen worden. Extra middelen voor verduurzaming zullen verankerd moeten worden in de begroting. De beheerplannen zijn door NIBAG begin 2023 geactualiseerd en worden jaarlijks geïndexeerd. De financiële uitwerking is de grondslag voor de onderhoudsbudgetten.

Financiële uitwerking: aan onderhoud gebouwen wordt voor 2024 een bedrag uitgegeven van € 1,1 miljoen.

De reserve groot onderhoud gebouwen bedraagt per 31 december 2022 circa € 3,2 miljoen.

Kengetallen

De kengetallen voor gemeentelijke gebouwen zoals opgenomen in de meerjarenonderhoudsplanning betreffen 39 gebouwen (locaties) met een totaal BVO van 32.755 m² in onderhoud, bestaande uit:

- 4 gebouwen voor eigen personeel (inclusief serviceteam en villa Raadhuisstraat 6)
- 2 brandweerkazernes
- 3 gebouwen voor sport (verenigingen)
- 4 gebouwen voor recreatie (hertenkampen etc.)
- 9 gebouwen voor multifunctioneel gebruik
- 4 woningen
- 2 muziekkoepeles
- 4 overige (monumentale) gebouwen (stadstoren, stadsboerderij, Vion gebouwtjes en dodenhuisje alg. begraafplaats)
- 1 slooppand
- 4 scholen (tijdelijk)
- 2 gebouwen voor cultureel gebruik

- 4 kunstwerken + overig

Afschrijvingen

Wij hanteren voor de vervangingsinvesteringen de nota afschrijvingenbeleid.

Water

Het meeste oppervlaktewater in de bebouwde kommen is in eigendom overgedragen aan het waterschap Rijn & IJssel. Het oppervlaktewater welke deel uit maakt van de openbare ruimte daarbij streven we in het de praktijk en voor het beheer van de oevers naar integraal onderhoud. Praktische werkzaamheden stemmen we af in een reguliere overlegcyclus met het waterschap.

